

DOCUMENT DE POSICIONAMENT

Sobre la necessitat urgent de reactivar la rehabilitació de les persones grans a Catalunya

Abril 2020

La pandèmia de la COVID-19, en el moment actual, està monopolitzant els serveis sanitaris i el personal sanitari a nivell mundial. Les persones grans en pateixen les conseqüències més greus, tant a nivell d'afectació de la malaltia aguda com en termes de mortalitat¹. La resposta, com no pot ser d'una altra manera, va ser i segueix centrada en l'atenció de pacients crítics i aguts, en protegir els seus cuidadors i la població en general.

Tanmateix, aquesta resposta ha comportat un canvi en allò que es consideren serveis essencials. Els serveis de rehabilitació, que optimitzen el funcionament físic i cognitiu per reduir la discapacitat, són un component clau de l'atenció sanitària. Això val encara més per a les persones grans, ja que l'afectació cognitiva i física causada per certes malalties amb alta incidència i prevalença en les persones grans és rellevant, amb una important càrrega de discapacitat associada. La rehabilitació de la persona constitueix un element clau per a la recuperació davant d'esdeveniments de salut aguts o crònics i progressius².

La base de partida de la provisió de serveis de rehabilitació en una població que envelleix ràpidament, ja pre- pandèmia, era millorable arreu del món. L'any 2017, l'Organització Mundial de la Salut (OMS) ja havia assenyalat "una necessitat substancial i cada cop més gran i de serveis de rehabilitació a tot el món"³.

Recentment, l'OMS ha tornat a fer una crida a les nacions per garantir la continuïtat dels serveis essencials, paral·lelament a la implementació de les mesures de salut pública⁴.

En el nostre context, des de les institucions competents no s'ha donat cap recomanació en relació a la gestió dels serveis de rehabilitació, delegant les decisions a les institucions individuals. En la gran majoria dels casos simplement han suspès els serveis justificant-ho, en el millor dels casos, amb la dificultat d'abastir-se d'equips de protecció individual (EPIs).

Les decisions de canviar, transformar, retardar o suspendre l'atenció de rehabilitació són complexes, doncs cal trobar l'equilibri entre la millor atenció possible per al pacient individual i la protecció col·lectiva dels ciutadans. Es podria entendre que en el moment de l'esclat i del pic de la pandèmia es prioritzés la resposta als malalts aguts. Tot i que aquests, en cas que evolucionin favorablement, necessiten mobilització i reactivació precoç per reduir les seqüeles de la malaltia que també poden tenir gran repercussió a mig i llarg termini.

Actualment, moltes persones grans que estiguin superant la COVID-19, així com les que pateixen altres malalties agudes o cròniques discapacitants, necessiten rehabilitació. Així que entenem que, **passat ja un mes i mig des de l'inici de la pandèmia, la provisió de rehabilitació hauria de reactivar-se de forma urgent, tant de manera remota/virtual com presencial, prioritzant els casos més urgents i de risc, i gestionant la llista d'espera que inevitablement s'ha creat.** Les empreses proveïdores han de **posar els professionals en condicions per tal de desenvolupar la seva feina de manera urgent i segura, amb els protocols adequats i EPIs.**

Donat que el deteriorament funcional té conseqüències greus de salut en la persona i encareix l'atenció sanitària, que en moltes ocasions es pot prevenir o reduir, considerem que **les administracions públiques competents haurien d'instar als proveïdors a recuperar aquesta activitat.** Alhora, haurien de vetllar per al compliment de les normes de salut públiques dirigides al control de la pandèmia.

Bibliografia

1. Verity, R. *et al.* Articles Estimates of the severity of coronavirus disease 2019: a model-based analysis. *Lancet Infect. Dis.* (2020) doi:10.1016/S1473-3099(20)30243-7.
2. Bachmann, S. *et al.* Inpatient rehabilitation specifically designed for geriatric patients: systematic review and meta-analysis of randomised controlled trials. *BMJ* **340**, c1718–c1718 (2010).
3. WHO. *Rehabilitation 2030: A Call for Action.* (2017).
4. WHO. *Operational planning guidelines to support country preparedness and response.* https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/covid-19-sprp-unct-guidelines.pdf?sfvrsn=81ff43d8_4 (2020).